

رونمایی از اولین و تنها مرکز تولید بذور هیبرید صیفی جات ایران

در نیمه اول ماه مبارک رمضان، حاصل ۲۵ سال تلاش بخش خصوصی برای تولید بذر هیبرید صیفی جات به بار نشست و این مرکز مورد بازدید برخی از عالی ترین مقامات تحقیقات بذر و نهال، بیوتکنولوژی و حفظ نباتات کشور قرار گرفت.

از آنجا که دکتر خلیلیان در معرفی برنامه های خود حداقل سه مورد تاکید بر کاهش موزای کاری و حذف بورکراسی واگذاری امور به بخش خصوصی طبق اصل ۴۴ قانون اساسی کرده بود قطعاً وی خوشحالی خود را از این امر پنهان نخواهد کرد و احتمال در یکی از اولین دیدارهای خود برای افتتاح رسمی مرکز هیبریداسیون ایران اقدام خواهد کرد تا مدیران و کارشناسان وزارتخانه بدانند وزیر به قول خود وفادار است.

خبرنگاران ما گزارش بازدید مقامات رسمی وزارتخانه از این مرکز را تهیه کرده اند که نظر شما را به مطالعه آن جلب می کنیم.

دورگه گیری (هیبریداسیون) خیار که برای اولین بار در ایران رونمایی می شد زحمات و تلاش پژوهشگران ایرانی که به همت بخش خصوصی این کار عظیم را به سرانجام رسانده اند ارج نهادند.

در ابتدای مراسم آقای حمید امیرسیدی یکی از کشاورزان عملگرای صاحب نام کشور که سرمایه و زندگی خود را صرف پژوهش در این امر کرده است به مدیران تحقیقات کشور خیر مقدم گفت و اعلام کرد در حال حاضر ۱۴ رقم هندوانه ۲۱ رقم گل کلم و ۱۹ رقم گوجه از واریته های جدید در مزرعه تحقیقاتی شرکت هامون کشت شده که با نام تجاری دانژه سیدز (Danjeh seeds) به شماره ثبت ۳۲/۴۱۴۳۶ در سازمان ثبت اسناد و املاک کشور به ثبت رسیده است و کمپانی های معتبر تولید بذر دنیا به عنوان شاهد در تیپ های متفاوت از نظر بازاری پسندی، رنگ، طعم، کیفیت، خاصیت انباری و ماندگاری در این

نخستین مرکز تولید بذر هیبرید صیفی جات ایران در هفته دوم شهریور ۸۸ مورد بازدید مقامات ارشد وزارت جهاد کشاورزی قرار گرفت.

در این بازدید آقایان:

دکتر خیام نکویی رئیس موسسه بیوتکنولوژی

دکتر مصباح رئیس تحقیقات ثبت گواهی بذر و نهال کشور

آقای دکتر سیفوری معاون بیوتکنولوژی کشاورزی

آقای دکتر رکنی معاون موسسه علمی و کاربردی وزارت جهاد کشاورزی

آقای مهندس دارابی رئیس سازمان حفظ نباتات به همراه آقای دکتر احمدعاشوری عضو هیئت علمی دانشگاه تهران و جمعی از کارشناسان ضمن بازدید از مزارع آزمایشی و انواع بذر هندوانه، گل کلم، گوجه فرنگی و بادمجان در مزرعه تحقیقاتی هامون، از گلخانه

هندوانه خربزه نما

هندوانه سیدلس

**فرهنگ بدی
ترویج شده که
دولتی ها و بخش
خصوصی مانند
جن و بسم الله
شده اند**

حجتی که دو دوره قبل وزیر
جهاد کشاورزی بود، تنی چند از
نمایندگان مجلس وقت شورای
اسلامی، دکتر رکنی رئیس
وقت سازمان جهاد کشاورزی
و مهندس دارابی و حتی مورد
بازدید برخی از کارشناسان
بین المللی هیبریداسیون دنیا قرار
گرفته بود و با توجه به روحیه
علم مداری وزیر جدید امیدواریم
مورد توجه ایشان نیز قرار بگیرد.

دکتر رکنی در ادامه گفت آقای
امیر سیدی علاوه بر این، نرم افزار تغذیه
هیدروپونیک به سلیقه خود تهیه کرده که
موارد استفاده بسیاری در زراعت دارد.
وی با خرسندی از علاقمندی آقای
امیر سیدی به ارتباط با مراکز علمی و
تحقیقاتی کشاورزی در ایران و جهان
گفت این کار موجب
کم شدن اشتباهات
و مشورت گرفتن برای
رسیدن به بهترین بذور
می شود.

در هنگام بازدید از مزرعه تحقیقاتی
هامون، دکتر مصباح که مجذوب کیفیت و نوع
کار تحقیقاتی در این مزرعه شده بود پیشنهاد
کرد این مرکز تحقیقاتی بخش خصوصی
با بخش سبزی و صیفی موسسه
اصلاح نهال و بذر ارتباط بیشتری
داشته و با مبادله تجربیات و نتایج

دکتر رکنی با تقدیر از این کشاورز که علم
و عمل را توأم کرده گفت گرچه رشته تحصیلی
آقای امیر سیدی کشاورزی نیست اما وی همواره
اراضی و سرمایه خود را در راه پیشبرد و دانش
کشاورزی در ایران و تحقیقات به کار گرفته و در
حقیقت بخشی از وظایف دولت را انجام می دهد.
به همین جهت همه ساله در روز مزرعه، برخی
از مقامات تصمیم ساز وزارتخانه و کشاورزان برتر
بخش زراعت سبزی و صیفی از مزارع نمونه
ایشان و بذرهایی تولیدی بازدید کرده و از نتایج
کار بهره برداری می کنند. وی گفت ایشان در
سالهای گذشته قصد تاسیس یک گلخانه بزرگ
صنعتی تولید سبزی و صیفی در منطقه ساوجبلاغ
را نیز داشت که به دلیل عدم حمایت های لازم،
این پروژه متوقف شد.

جالب است که مزرعه و نتیجه تحقیقات
آقای امیر سیدی قبلا مورد بازدید آقای مهندس

مزرعه کشت و با ارقام شاهد مورد سنجش
و ارزیابی قرار می گیرد. در این مراسم از دو
رقم هندوانه سید لس (بدون بذر) با قند حدود
۱۳ تا ۱۴ درصد و هندوانه های خریزه نما که
برای اولین بار در ایران کشت می شود رونمایی
شد. گوجه های چری که حالت کوزه ای دارد،
گوجه فرنگی با کاربری صنعتی که به گوجه
پیل معروف است و به سفارش چند شرکت
داخلی در حال بومی سازی و مقاوم سازی برای
تولید انبوه است، بادمجانه های رنگی با پوست
سفید از نوع ایگ پلنت، انواع کلم و گل گلم نیز
در این مراسم مورد بازدید مقامات قرار گرفت.
امیر سیدی ضمن تقدیر از خدمات و
حمایت های مادی و معنوی رئیس هیات مدیره
آقای عنبری و مدیریت و نظارت علمی آقای
دکتر عاشوری عضو هیات علمی دانشگاه تهران
افزود این مزرعه همه ساله مورد بازدید صدها
کشاورز، مدیر مزرعه و سرمایه گذار حرفه ای و
صاحب نام در بخش قرار می گیرد که هر یک در
منطقه خود، به عنوان خبره و پیشکسوت مورد
اعتماد کشاورزان آن منطقه هستند و نتیجه گیری
کلی آنها در مقایسه با ارقام شاهد موجب انتخاب
بهترین ها برای مزارع ایران می شود.

سپس دکتر رکنی با نگاهی به گذشته
گفت در زمان مسئولیت اینجانب در سازمان
جهاد کشاورزی استان تهران آقای امیر سیدی
مراجعاتی به سازمان داشت و در آن سالها در
زمینه تولید بوته های توت فرنگی فعال بود و
تلاش می کرد به عنوان بخش خصوصی،
تحقیقات خود را در رابطه با تولید انواع بذور
استاندارد و هیبرید آغاز کند.

متاسفانه کندی روند تحقیقات دولتی، موازی کاری‌ها و صرف بودجه زیاد، نفس بخش کشاورزی را گرفته است و حرکت‌هایی که توسط بخش خصوصی آغاز شود باقیات صالحات است

سال پیش تا کنون در ایران مقام اول استفاده را دارد. خاطرنشان می‌شود که حدوداً سالی ۵۰ میلیون عدد از این بذر در کشور هلد تولید و در مزارع ایران استفاده می‌شود.

امیرسیدی با گلایه از نگاه سنگین برخی از مسئولان دولتی گفت متاسفانه برخی از مدیران دولتی، علاقمندان به کشاورزی را به سمت واسطه‌گری سوق می‌دهند و در همین راستا زمینی را که در سال ۷۷ برای تاسیس گلخانه و مرکز تحقیقات محدود کشاورزی کلا به مبلغ ۲۰ میلیون تومان خریداری کرده بودم هنگامی که با اخذ مجوز ساخت گلخانه به شهرداری هشتگرد مراجعه کردم ۱۰۰ میلیون تومان برای پروانه ساخت گلخانه طلب نمودند و مرا از توسعه این خدمت‌گذاری منصرف کردند. در حالی که شهرداری با کمترین همراهی می‌توانست نگینی پرتولو در هشتگرد داشته باشد که توجه دنیا را به خود جلب نماید. اما کشور را از این خدمت محروم کرد. هر چند شهردار جدید کوهسار جناب آقای مهندس عامری نگاه مهربانانه تری به این مجموعه دارد.

در ادامه بازدید مقامات دولتی از این مرکز هیبریداسیون آقای دکتر مصباح و دکتر خیام نکویی سوالات فنی خود را برای ارزیابی علمی و عملیاتی کارشناسان مطرح کردند که آقایان امیرسیدی و دکتر عاشوری پاسخ‌های جامع ارائه نمودند.

دکتر مصباح با مناسب عنوان کردن شرایط کلی مزرعه تحقیقاتی و با در نظر گرفتن اینکه در این طرح‌ها، بخش خصوصی واقعا برخی از وظایف دولت را به عهده گرفته است گفت سازمان ثبت ارقام برای هر نوع همکاری و حمایت لازم جهت تسهیل و پیشبرد سریعتر این طرح‌ها آمادگی دارد.

چند نمونه از واریته‌های خیار، هندوانه و

دو طریق خرید موسسات هیبرید بین‌المللی و یا تهیه لاین‌های و والدین بذرهای برای شروع و ادامه کار در ایران مقدور است.

در این بازدید آقای امیر سیدی با بیان عزم خود و شرکت هامون مینی بر رسیدن به بذر هیبرید در داخل، اثرات آنرا در موارد زیر خلاصه کرد:

با توجه به تجربه ۲۵ سال کاشت محصولات گلخانه ای و فضای باز توسط ایشان افزایش تولید به میزان حتی نیم کیلو، در هر بوته در تولید نهایی به میزان قابل توجهی در حدود چند میلیون تن افزایش خواهد یافت.

با توجه به مصرف حدود ۲۰۰ میلیون عدد بذر خیار در کشور، در هر سال حدوداً نزدیک به یازده میلیون یورو از کشور خارج می‌شود.

با توجه به انحصار تولید بذر هیبرید و فروش آن قیمت‌گذاری بر اساس استانداردها نیست و با تولید بذر خیار هیبرید قیمت فعلی آن که حدوداً بین ۱۲۰ تا ۱۵۰ تومان برای هر عدد بذر است، حدود ۳۰ تا ۴۰٪ کاهش خواهد یافت.

از دیگر اقدامات شایسته امیرسیدی می‌توان به تحقیقات مشترک و بومی‌سازی بعضی از بذر خیار مانند انتخاب و معرفی «**رقم سینا Sina**» اشاره کرد که از ۱۲

تحقیقات به دست آمده موجبات بهره‌برداری گسترده تر مردم کشورمان بشوند.

مهندس براری مدیر فنی مزرعه هامون که بخش مهمی از عملیات فنی و مسیر کاری را توضیح می‌داد در این قسمت از بازدید اظهار داشت خوشبختانه برخی از بذور ارقام مختلف در این مزرعه تحت نظارت بخش سبزی و صیفی موسسه اصلاح و تهیه نهال و بذر به ثبت رسیده که نتایج بسیار خوبی هم داشته است.

آقای امیر سیدی در ادامه با تشکر از ارائه نقطه نظرات فنی مدیران دولتی تحقیقات کشور و راه کارهای آنان گفت ۲۵ سال است فعالیت من و همکارانم در بخش کشاورزی از شهرستان **جیرفت** آغاز شده و البته ۱۲ سال اخیر در زمینه کشت و تحقیق بر روی بومی‌سازی و مقاوم‌سازی انواع بذر سبزی و صیفی نیز تلاش فراوانی داشته‌ام و زمانی که ممنوعیت ورود بوته توت فرنگی اعمال می‌شد توانستیم با ۴ رقم اصلاح نژاد شده توت فرنگی، کشور را از واردات بوته توت فرنگی بی‌نیاز کنیم که اینک در همه نقاط ایران از این ارقام استفاده می‌شود. امروز نیز با توجه به مصرف زیاد انواع صیفی‌جات و ضرورت استفاده از بذر هیبرید، خرید این بذر از خارج، رقمی حدود ۱۵۰ میلیون یورو (بیش از ۲۲۰ میلیارد تومان) را شامل می‌شود در حالی که تولید تمامی این بذرها و بومی‌سازی آنها به

با توجه به سیاست درست و منطقی اصل ۴۴ هر چه پژوهش و تحقیق به سمت خصوصی شدن برود و کارها بر مدار علمی بیش برود نظام و دولت سود برده‌اند

گوجه فرنگی هیبرید به عنوان سرمایه و افتخار شرکت هامون در قسمت پایانی مورد بازدید قرار گرفت. ویژگی بازار پسندی و طعم خوب این ارقام و ویژگی صادراتی آنها نسبت به بهترین ارقامی که در ایران کشت می‌شوند موجبات برتری این بذرها را فراهم کرده است.

نظارت و پشتیبانی علمی و تایید فعالیت‌های انجام شده توسط آقای دکتر عاشوری متخصص و استاد دانشگاه تهران و آقای دکتر رایینی پورو خانم دکتر ویدا چالویی استادان دانشگاه ساری - مازندران و یک بریدر فرانسوی و همچنین سینا امیر سیدی که تحصیلات عالی خود را در رشته Breeding در آکادمی کشاورزی مسکو (RSAU-MTAA) به پایان رسانده است به عنوان بازوان علمی این مجموعه صورت می‌گیرد.

آقای امیرسیدی هنگامی که لبخند رضایت و دادن نمره قبولی را در چهره آقایان دکتر خیام نکویی، دکتر مصباح، دکتر سیفوری و مهندس دارابی ملاحظه کرد، گفت از اینکه به عنوان یک مدیر و کارشناس خبره قبول کردید می‌شود تحقیقات را به دست بخش خصوصی سپرد متشکرم. زیرا طی ۲-۳ سال توانسته‌ایم به اندازه ۴۰ سال فعالیت مراکز دولتی در ایران پیشرفت کنیم.

یکی از مسئولان بازدیدکننده با تایید این مطلب گفت متأسفانه کندی روند تحقیقات دولتی، موازی کاری‌ها و صرف بودجه زیاد، نفس بخش کشاورزی را گرفته است و حرکت‌هایی که توسط بخش خصوصی آغاز شود باقیات صالحات است.

خبرنگار ما در ارتباط با بحث‌های قرنطینه‌ای و گمرکی واردات بذور ارقام جدید برای تحقیقات از مهندس دارابی رئیس سازمان حفظ نباتات پرسید.

مهندس دارابی گفت حفظ نباتات به لحاظ

فنی می‌تواند تسهیلاتی ایجاد کند که ارقام جدید توسط بخش خصوصی به کشور وارد شده، و روی آن کار کنند اما متأسفانه کالاهایی که مصرف خوراکی دارد و ریسک قرنطینه‌ای آن کمتر است بدون موانع وارد می‌شود اما کالای تکثیری که ریسک قرنطینه‌ای آن بالاست برای ورود با مشکلات و مقررات فراوان روبرو شده وارد نمی‌شود. این است که کشور از قافله پیشرفت و هیبرید و تولید بذور جدید عقب می‌ماند.

چه اقدامی برای رفع این معضل کرده‌اید؟

- در بحث قرنطینه‌ای ممنوعیت را برداشته و به جای آن محدودیت ایجاد کرده‌ایم بنابراین محققین، کارشناسان و سرمایه‌گذاران می‌توانند با کمک سازمان اقدام کنند زیرا هر قدر دولت کار کند تا بخش خصوصی در صحنه بیاید کار پیشرفت می‌کند ظرفیت بالای بخش خصوصی، حساسیت و دقت روی سرمایه‌گذاری انجام شده، محاسبات بازدهی و توجیه اقتصادی و حضور آدمهای شاخص که انتظار معنوی بالایی دارند (و باید به بازی گرفته شوند. باید در سیاست‌گذاری‌ها مورد مشورت قرار گیرند چون پیشرو هستند) می‌تواند به این بخش کمک کنند. اما متأسفانه دولت بی‌دلیل از بخش خصوصی، سرمایه‌گذار و سرمایه‌دار فرار می‌کند.

دکتر خیام نکویی در این مراسم در گفتگو با خبرنگار نشریه اظهار داشت ترکیه در شکل دادن به فعالیت‌های تحقیقات کشاورزی بخش

خصوصی پیشناز است، انجمن بذر بخش خصوصی و اتحادیه‌ها و NGOهای فراوان دارد. اما در ایران سیستم متمرکز دولتی عمل می‌کند در حالی که محققین بخش خصوصی و تولیدکنندگان بذور باید در اکو با فعالان ذیربط دیگر کشورها مراوده، مذاکره و ارتباط داشته باشند. در این زمینه حتی تاجیکستان و افغانستان هم از ما جلوترند. مشکل دیگر این است که بخش خصوصی ما پراکنده است، بسیاری از فعالیت‌ها هم ظاهراً شبه خصوصی اما در باطن دولتی است مانند شرکت خدمات حمایتی و شرکت‌های وابسته به آن که به نوعی دولتی است. به نظر من آنجا هم باید خصوصی شود تا کمتر تحت نوسانات دولتی و بورکراسی اداری قرار گیرد.

یکی از مدیران در این بازدید اعلام کرد کمک به بخش خصوصی جسارت و شهامت می‌خواهد زیرا امکان انگ زدن و اتهام وجود دارد. فرهنگ بدی ترویج شده که دولتی‌ها و بخش خصوصی مانند جن و بسم‌الله شده‌اند. توجه کنید دولت نمی‌تواند یا اقدام نمی‌کند تا مثلاً ۲ قلم بذر والدین را ۵ میلیون یورو (۷/۵ میلیارد تومان) خریداری کند تا بذر خوب به

**استقبال از حضور بخش
خصوصی در تحقیقات و تولید
بذور هیبرید در روز رای اعتماد
مجلس به دکتر خلیلیان، مَهر
تاییدی است بر حمایت دولت
و وزارتخانه از واگذاری امور
تحقیقات به بخش خصوصی است**

**۲۵ سال تلاش امیرسیدی و
همکاران در شرکت بین‌المللی
هامون با رونمایی از هیبریداسیون
بذور سبزی و صیفی به ثمر
نشست**

موسسه اصلاح و تهیه بذر و نهال آمادگی دارند با رعایت مقررات مجوز تولید بذر هیبرید را صادر و گواهی کنند. زیرا علاوه بر رفع نیاز میهنمان و همچنین کشورهای منطقه و همسایه مانند مصر، الجزایر، لیبی و ... هم علاقمندی زیادی برای تدارک بذر اصلاح شده سبزی و صیفی خود از ایران دارند.

پس از اذان و اقامه نماز با توجه به اینکه آقای امیرسیدی برای نظارت کامل بر فعالیت‌های تحقیقاتی خانواده خود را در این منطقه دور از تهران ساکن کرده است. میهمانان با پذیرایی و غذای گرم دستپخت همسر آقای امیرسیدی (که در بسیاری از امور مدیریتی یاور اوست) پذیرایی شدند.

که حضار داشتند راه‌های حمایت از محققین بخش خصوصی مورد بحث قرار گرفت و دکتر مصباح سوال کرد **چه کاری از مجموعه دولت برای حمایت از تحقیقات بخش خصوصی انتظار می‌رود؟**

آقای امیرسیدی اعلام کرد با توجه به کارهای تحقیقاتی و تلاش به عمل آمده آمادگی داریم بذور هیبرید هندوانه، گوجه فرنگی، کلم و گل کلم را تولید و ارائه دهیم اما توان تهیه اراضی وسیع حدود ۱۰۰۰ هکتار برای ایجاد گلخانه‌ها و اجرای طرح هیبریداسیون و بذرگیری نداریم.

مهندس دارابی اظهار داشت با توجه به وجود برخی از مراکز تحقیقات دولتی با پیدا کردن راه‌کارهای قانونی منبعث از اصل ۴۴

کشاورز برساند اما کشاورزان به دنبال بذر هیبرید پرپزده و سازگار با شرایط محیط هستند. پس ضروری است سازمانها و افراد بخش خصوصی در تولید بذر هیبرید پیشقدم شوند.

دکتر رکنی در ادامه بازدید خطاب به حاضرین گفت. اول باید باور کنیم که می‌توانیم. که بخش خصوصی می‌تواند. با توجه به سیاست درست و منطقی اصل ۴۴ هر چه پژوهش و تحقیق به سمت خصوصی شدن برود و کارها بر مدار علمی بیش برود نظام و دولت سود برده‌اند.

وی گفت عملیاتی کردن این امر نیازمند قانونمند کردن موضوع و احاله دادن کار به بخش خصوصی برای کار کردن روی بذوری است که نیازمند بحث اصلاح نژاد است باید حتی محققین دولتی در این کار به بخش خصوصی کمک کنند. از طرفی زمانی که محققین بخش خصوصی به تولید با صفات و کیفیت مورد قبول رسیدند **دولت باید خریدهای خود را از بازار داخلی** و از این افراد تامین کند. دکتر رکنی گفت با توجه به اینکه دکتر خلیلیان فکر برنامه‌ای دارد و عالم اقتصاددان نیز هست طبیعتاً از تحقیقات بخش خصوصی حمایت می‌کند و اعتقاد دارد این کار باید بنیانگذاری شود.

در پایان مراسم بازدید و طی نشست

نمونه‌هایی از محصولاتی که با عملیات تحقیقات هیبریداسیون به دست آمده است.

می‌توان آنها را به صورت ۳۰ ساله به محققین بخش خصوصی واگذار کرد. کشت و صنعت مغان، اراضی مربوط به واحدهای تحقیقاتی و مزارع بزرگ دولتی از جمله آنهاست.

دکتر مصباح در رابطه با مجوز تولید بذر هیبرید اعلام کرد کارشناسان